

som ere tilstede paa ethvert Sted, og det have vi anset for være det, som vil træffe Nødsnødvendigheden nærmere, end om vi her givde en almindelig Bestemmelse i Loven, som skulde gjælde for alle Steder, medens vi vide, at Forholdene ere forskjellige paa de forskjellige Steder. Jeg vil gjøre en Bemærkning med Hensyn til de tidligere Udtalelser fra det ærede Medlem for Viborg Amts 5te Valgfreds (Thorup), naar han mente, at, naar man ved Loven af 1852 havde kunnet bestemme, at Opmaalet skulde falde bort, kunde det ogsaa ske her. Men der er den Forskjel, at Bestemmelserne i Loven af 1852 kun gjælde for fremtidige Aflysninger, men her er det Meningen at give Loven tilbagevirkende Kraft, og det tror jeg ikke, vi kunne forsvare.

Høgsbro: Den høitærede Minister huffede feil, naar han troede, at det var Ordføreren, der havde overbragt ham Forslaget; det var mig, der som Formand i Udvalget havde faaet det Hverv at overbringe ham Forslaget. Jeg kunde ikke overgive ham andre, navnlig ikke fra Mindretallet, fordi der ikke forelaa noget. Jeg gjorde udtrykkelig opmærksom paa, at det var et Flertal, der havde stillet disse Forslag, hvad jeg ogsaa tror stod paa Forslaget, og at der ikke var skrevet nogen Betænkning, fordi det kunde bero paa Ministerens Udtalelse, hvorledes Flertallet vilde stille sig til Sagen. Dernæst misforstod den høitærede Minister min Uttring angaaende de Dplysninger, jeg savnede, naar han antog, at det var med Hensyn til det her foreliggende Spørgsmaal. Det var ingenlunde Lilsældet. Jeg henvisste udtrykkelig til en hel anden Sag, hvoraf dette Forslag kun var et Stykke, nemlig Aflysningen af Tienden, og med Hensyn dertil sagde jeg, at Udvalget i sin Tid havde begjæret de Dplysninger, som tilbøds vare fremkomne, men tilbøds manglede, og jeg fremhævede med Hensyn til det Punkt, som den ærede Minister drøg frem, nemlig Dplysning om Tiendens Verdi i Handel og Vandel, at det ikke havde Betydning for Forslaget her, hvorimod det havde en saadan for Aflysningspørgsmaal. I det Hele taget ser jeg ikke, at de Dplysninger, Ministeren nævnte, havde Betydning med Hensyn til det foreliggende Forslag. Det synes mig saa simpelt og klart, at det vil man temmelig let kunne afgjøre sin Stilling til, uden at have Dplysninger om de Punkter, som Ministeren fremhævede, at man savnede Dplysninger om.

Ordføreren (S. A. Hansen): Jeg vil kun ganske kort sige et Par Ord angaaende den ærede Ministers Henvendelse til mig paa Grund af mine Udtalelser om vort politisk privilegerede Aristokrati. Han gjorde her paany gjældende, hvad man saa ofte hører andetsteds, at vor Stilling her er ubefindig, at vi fremkomme med

ubefindige Forslag. Det her foreliggende Forslag falder jo ind derunder, og det er altsaa Ministerens Mening, at ogsaa dette er et ubefindigt Forslag; vi ere i det Hele ubefindige Folk. Det Aristokrati derimod, som jeg har nævnt, eller rettere vort første Kammer, vilde gaa til Reformer, naar vi herfra kom med ikke ubefindige Reformer. Jeg har tænkt mig om, siden den ærede Minister havde Ordet, men jeg kan ikke i min Sukommelse finde, at der er kommet noget som helst Reformforslag af den Natur fra vort første Kammer. Naar Ministerens Udtalelse skulde have Noget paa sig, maatte vi dog have haft Exempler paa, at der var kommet Reformforslag fra den Side; men det veed jeg ikke noget af. Jeg antydede netop, at man maatte vente, at der fra den Side vilde komme Reformforslag med Hensyn til alle den Slags Sager, som ere beslægtede med den nærværende; men vi have altsaa endnu ikke faaet dem, og jeg tror heller ikke, vi ville faae dem, saalænge de ærede Ministre gaar ind til det andet Thing og beder det om at forkaste de Forslag, som her komme frem. Det sker jo daglig, at vi, naar der kommer Forslag herfra, kunne læse i Rigsdagstidenden, at Ministrene møde i det andet Thing og annode det om at forkaste Forslaget. Saalænge dette sker efter en saadan Annodning, har jeg heller ikke noget Saab om, at der vil komme virkelige Reformforslag fra den Side; men jeg antager virkelig, at den Tid maa være nær, da man ikke lægger saa megen Vægt paa en ministeriel Annodning, men tror at kunne frigjøre sig for den, at kunne have sig til et høiere politisk Standpunkt og at kunne fremkomme med Reformer, som ere gavnlige for vort hele Samfund, uanset om det Ministerium, som til en given Tid er tilstede, er for dem eller ikke. Naar den Tid kommer, vil det ske, som jeg antydede, nemlig at Ministeriet vil gaa med eller give Plads for andre fra det høie første Kammer, som vil gaa i Spidsen for at fremme disse Reformforslag, og jeg tvivler da ikke om, at Sagerne ville blive fremmede paa en god Maade. Saaledes maa mine Udtalelser forestaa. Saalænge Regjeringen stiller sig imellem første og andet Kammer og saalænge første Kammer følger de Annodninger, der stilles fra Ministeriets Side, vil det Tidspunkt ganske vist ikke komme, som jeg tænkte mig mulig snart vilde vise sig, og som vil have store og velgjørende Virkninger for det hele Samfund.

Da ikke flere begjærede Ordet, gif man til Afstemning, hvorved:

1) Underændringsforslag under Nr. 2 af Flertallet (Clausen, Hansen, Høgsbro, S. Jensen, S. Madsen, Rasmussen og Sørensen) til Forslaget under Nr. 1.

Der tilføies et nyt Stykke til § 2 saalydende: